

افزایش پزشک‌بلاگرها در قزوین؛ مرز تبلیغ و درمان کمرنگ می شود

19 آبان 1404

در ماه‌های اخیر، استان قزوین با رشد چشم‌گیر صفحات پزشک‌بلاگرها روبه‌رو شده و شبکه‌های اجتماعی به یکی از مهم‌ترین عرصه‌های تبلیغات پزشکی، به‌ویژه در حوزه زیبایی، تبدیل شده‌اند.

بسیاری از اقداماتی که باید در چارچوب‌های حرفه‌ای و در فضای درمانی انجام شود امروز در قالب ویدئو و پست‌های تبلیغاتی منتشر می‌شود و مرز میان ارائه خدمات پزشکی و جذب مشتری در قزوین بیش از گذشته کمرنگ شده است.

در بخش مهمی از این صفحات، حریم خصوصی بیماران قزوینی به‌آسانی نادیده گرفته می‌شود؛ انتشار تصاویر قبل و بعد تا نمایش لحظه تزریق یا انجام اعمال زیبایی باعث گسترش اطلاعات نادرست، ساده‌نمایی خطرات پزشکی و ایجاد استانداردهای غیرواقعی زیبایی در جامعه شده است؛ مسئله‌ای که پیامدهای روانی و اجتماعی آن در میان جوانان و زنان استان به‌وضوح قابل مشاهده است.

هم‌زمان، حضور برخی پزشکان فعال در قزوین به‌ویژه در حوزه‌هایی مثل بوتاکس، فیلر و خدمات زیبایی و تولید محتوا با بیماران زن، نگرانی‌های اخلاقی جدی‌تری را برانگیخته است.

کارشناسان سلامت در استان هشدار می‌دهند ادامه این روند می‌تواند به کاهش اعتماد عمومی به جامعه پزشکی قزوین منجر شود و فضای درمان را به عرصه‌ای تبلیغاتی تبدیل کند؛ موضوعی که در صورت نبود نظارت، تبعات بلندمدت آن گریبان‌گیر سلامت عمومی استان خواهد شد.

شناسایی چندین مورد تخلف در حوزه زیبایی در قزوین

سرهنگ صادق میرزاپور در گفت‌وگو با خبرنگار مهر با اشاره به افزایش حضور پزشک‌بلاگرها در فضای مجازی اظهار داشت: فعالیت این افراد در فضای مجازی ممنوع نیست اما مشروط به رعایت قوانین و دریافت مجوزهای لازم از دستگاه‌های مسئول از جمله وزارت بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی و سازمان‌های مرتبط است.

رئیس پلیس فتای قزوین تاکید کرد: هرگونه تبلیغ خدمات پزشکی یا درمانی بدون مجوز، تخلف محسوب می‌شود.

وی افزود: پلیس فتا به‌صورت مستمر صفحات و فعالیت این افراد را رصد می‌کند و در مواردی که اقدام آنان خارج از چارچوب قانونی باشد، برخورد لازم انجام می‌شود.

فعالیت سازمان یافته پزشک بلاگری نداریم

رئیس پلیس فتای قزوین با بیان اینکه تاکنون فعالیت گسترده و سازمان‌یافته پزشک‌بلاگرها در سطح استان مشاهده نشده، گفت: بیشترین تخلفاتی که شناسایی کرده‌ایم مربوط به حوزه زیبایی بوده است؛ مواردی که بعضاً خارج از چرخه قانونی وزارت بهداشت یا دانشگاه علوم پزشکی فعالیت می‌کردند.

سرهنگ میرزاپور ادامه داد: در برخی موارد نیز شکایت‌های مردمی ثبت شده که پلیس فتا در همکاری با دستگاه‌های قضائی و دانشگاه علوم پزشکی آن‌ها را پیگیری کرده است.

وی در پایان تأکید کرد: پلیس فتا با هرگونه اقدام غیرقانونی یا تبلیغات گمراه‌کننده در حوزه پزشکی قاطعانه برخورد می‌کند و به شهروندان توصیه می‌کنیم قبل از اعتماد به صفحات و تبلیغات فضای مجازی حتماً از داشتن مجوزهای رسمی اطمینان حاصل کنند.

پزشک‌بلاگرها سلامت روان، اعتماد اجتماعی و اخلاق حرفه‌ای را تهدید می‌کنند

دکتر رویا درویش‌پیشه، روان‌شناس و مشاور خانواده، در گفت‌وگو با خبرنگار مهر با اشاره به گسترش حضور مشاغل مختلف در فضای مجازی گفت: اگر در ابتدای ورود اینترنت تنها عده محدودی از این فضا استفاده می‌کردند، امروز فضای مجازی نه فقط فراگیر بلکه همه‌گیر شده است. سرعت، کاهش فاصله‌ها و کم‌هزینه بودن سه ویژگی عمده این فضا است که باعث شده افراد برای امور خبری،

اطلاع‌رسانی، تفریحی و حتی تبلیغاتی به آن وابسته شوند.

مدیر مرکز مشاوره «حال خوب» افزود: اکنون بسیاری از صاحبان مشاغل مهم از جمله پزشکان، جراحان و وکلای دادگستری به‌جای تکیه بر مهارت و دانش خود، با بهره‌گیری از تکنیک‌های اقناع و تبلیغات اغواگرانه در تلاش‌اند مخاطب بیشتری جذب کنند؛ تا جایی که گاه رفتارهای نمایشی آنان بیشتر از تخصصشان مورد توجه قرار می‌گیرد.

تغییر نگرش به حرفه پزشکی و ایجاد نیازهای کاذب

این روان‌شناس، تغییر نگرش نسبت به حرفه مقدس پزشکی و فاصله گرفتن برخی افراد از سوگند اخلاقی آغاز خدمت در حوزه درمان را از پیامدهای مستقیم فعالیت پزشک‌بلاگرها دانست و بیان کرد: تبلیغ خدمات غیرضروری مانند عمل‌های زیبایی یا معرفی داروهای فاقد ضرورت، سلامت امروز و فردای جامعه را به خطر می‌اندازد و مخاطبان را به نیازهای کاذب وابسته می‌کند؛ نیازهایی که درمان آن بعدها به زمان و هزینه زیادی از سوی روان‌شناسان و مشاوران نیاز خواهد داشت.

او تأکید کرد: این روند در میان نوجوانان و جوانان خطرناک‌تر است؛ زیرا مشاهده مداوم این محتواها باعث می‌شود برخی از آنان انگیزه خدمت صادقانه و اخلاق‌مدار را از یاد ببرند و تنها کسب درآمدهای کلان را ملاک موفقیت در حرفه پزشکی تصور کنند.

درویش‌پیشه با اشاره به پیامدهای روان‌شناختی این محتواها گفت: مخاطبان با مقایسه خود با دیگران دچار وسواس، کاهش عزت‌نفس و حتی انزوای اجتماعی می‌شوند. برخی نیز به دلیل ترس از زشت بودن یا زشت شدن دچار اضطراب زیبایی می‌گردند؛ اضطرابی که آنان را به درمان‌های غیرضروری و هزینه‌بر سوق می‌دهد.

او افزود: از نگاه جامعه‌شناختی نیز ترویج مصرف‌گرایی، بروز رفتارهای نمایشی و فاصله گرفتن از اخلاق حرفه‌ای مهم‌ترین پیامدهای این تولیدات است. پزشکی حرفه‌ای اخلاق‌محور است، اما هنگامی که برخی پزشکان تنها برای درآمد بیشتر از چارچوب اخلاق فاصله می‌گیرند، اعتماد عمومی به جامعه پزشکی آسیب می‌بیند.

این روان‌شناس با انتقاد از بی‌توجهی نهادهای مسئول همچون وزارت بهداشت، سازمان نظام پزشکی و حتی دستگاه قضائی گفت: واقعیت این است که فعالیت پزشک‌بلاگرها اغلب در خلأ نظارتی انجام می‌شود، اما مقابله با این روند نیازمند اقدام در چند سطح است.

وی اضافه کرد: آموزش سواد رسانه‌ای به مردم ضروری‌ترین گام برای کاهش تأثیرپذیری از شگردهای اقناعی پزشک‌بلاگرها است و رسانه‌ها باید با تولید گزارش‌ها، مستندها و برنامه‌های آموزشی، عملکرد این افراد را بررسی و افشا کنند تا خانواده‌ها و جوانان نسبت به پیامدهای آن آگاهی پیدا کنند.

پزشک‌بلاگرها از ناآگاهی مردم سوءاستفاده می‌کنند

درویش‌پیشه تصریح کرد: تحقیقات اجتماعی نشان داده بسیاری از پزشک‌بلاگرها از ناآگاهی مردم

سوءاستفاده می‌کنند تا سودهای کلان به دست آورند.

ایجاد الگوهای جایگزین و معرفی پزشکان متعهد و متخصص می‌تواند نقش مهمی در خنثی کردن اثرگذاری مخرب این جریان داشته باشد؛ اقدامی که به گفته درویش‌پیشه تنها با عزم ملی ممکن است.

کارشناس فضای مجازی با اشاره به گسترش رفتارهای تبلیغاتی برخی پزشک‌بلاگرها، این روند را تهدیدی جدی برای حریم خصوصی بیماران و اخلاق حرفه‌ای جامعه پزشکی دانست.

پزشک بلاگری آثار نامطلوبی بر هنجارهای اخلاقی جامعه دارد

صادق جهانبخش، کارشناس فضای مجازی، در گفت‌وگو با خبرنگار مهر، با هشدار نسبت به پیامدهای فعالیت‌های تبلیغاتی برخی پزشک‌بلاگرها، گفت: متأسفانه نوعی نگاه سودمحور در میان برخی از پزشکان فعال در شبکه‌های اجتماعی شکل گرفته که آثار نامطلوبی بر رعایت حریم خصوصی بیماران و حتی هنجارهای اخلاقی جامعه گذاشته است.

رضایت بیمار نباید منجر به بی‌قانونی شود

وی با بیان اینکه پزشک به دلیل ماهیت شغل خود برای مدت محدودی امکان مشاهده یا لمس بخشی از بدن بیمار را دارد، افزود: این دسترسی صرفاً برای تشخیص و درمان است و هیچ‌گونه توجیهی برای انتشار تصاویر بیماران در فضای مجازی وجود ندارد. همان‌طور که در حوزه ساخت‌وساز، رضایت مالک توجیهی برای نقض قوانین شهری نیست در پزشکی نیز رضایت بیمار نباید منجر به بی‌قانونی شود.

جهانبخش انتشار تصاویر خصوصی بیماران را نقض آشکار اخلاق پزشکی دانست و ادامه داد: فردی که چنین اقداماتی انجام می‌دهد، عملاً به هنجارهای اجتماعی، عفت عمومی و پوشش به‌عنوان یک اصل انسانی بی‌توجه است. نگاه کاسب‌کارانه برخی پزشکان باعث شده اخلاقیات در اولویت قرار نگیرد و این مسئله زمینه‌ساز قبح‌شکنی در حوزه عفاف و حجاب نیز می‌شود.

این کارشناس فضای مجازی با اشاره به تأثیر الگوسازی غلط در میان نوجوانان و جوانان اظهار کرد: در حالی که چهره‌های بزرگ علمی و پزشکی کشور مانند پروفسور سمیعی برای نسل نوجوان به دلیل کم‌کاری رسانه‌ای ناشناخته مانده‌اند، برخی پزشکان که با تولید محتوای غیر اخلاقی، شوخی‌های زننده و نمایش رفتارهای سبک در شبکه‌ها فعالیت می‌کنند، تبدیل به الگو شده‌اند. این یک هشدار جدی برای آینده فرهنگی نسل جدید است.

جهانبخش با انتقاد از خلأهای قانونی و ضعف نظارت در حوزه فضای مجازی گفت: ولنگاری موجود در فضای مجازی، فقدان قوانین روزآمد و کم‌توجهی نهادهای مسئول مانند نظام پزشکی و پلیس فتا، باعث شده برخورد جدی با این تخلفات صورت نگیرد. برخی نهادها حتی از ظرفیت‌های قانونی موجود نیز آگاهی کافی ندارند.

وی با یادآوری سوگند پزشکی و تأکید بر قداست حرفه درمان بیان کرد: پزشکان قسم خورده‌اند که حریم بیمار را حفظ کنند و مسائل مالی را در اولویت قرار ندهند، اما متأسفانه تعدادی از پزشک‌بلاگرها

برخلاف این سوگند رفتار می‌کنند و با نگاه صرفاً تبلیغاتی، شأن جامعه پزشکی را زیر سوال می‌برند.

جهانبخش ورود جدی نهادهای مسئول برای برخورد با تخلفات اخلاقی در فضای مجازی یک ضرورت است، تصریح کرد: فعالیت درون‌صنفی جامعه پزشکی برای جلوگیری از مخدوش شدن اعتبار این حرفه، مسئولیت‌پذیری فردی پزشکان در انتشار نیافتن هرگونه تصویر یا محتوای غیرضروری و هوشیاری مردم در مقابل رفتارهای خلاف اخلاق و هنجارشکنی برخی پزشکان یک نیاز فوری برای کاهش آسیب‌های این دست از صفحات در فضای مجازی است.

وی افزود: مردم و نهادهای تخصصی باید اجازه ندهند عده‌ای با نادیده گرفتن اخلاق و قانون، حریم خصوصی بیماران و اعتبار جامعه پزشکی را قربانی منافع تبلیغاتی خود کنند.

بدون شک پدیده پزشک‌بلاگری در قزوین یک تهدید جدی برای امنیت روانی و خودپنداره جوانان است. انتشار بی‌وقفه تصاویر چهره‌ها و بدن‌های دستکاری‌شده، استانداردهای جعلی زیبایی را تثبیت کرده و فشار روانی برای انجام اقدام‌های غیرضروری را افزایش می‌دهد.

ادامه این مسیر می‌تواند به اعتیاد زیبایی، هزینه‌های سنگین و حتی عوارض جبران‌ناپذیر پزشکی ختم شود.

پزشک بلاگرها باید بدانند پزشکی، میدان نمایش نیست و بیمار، ابزار تولید محتوا نیست و اگر نظارت حرفه‌ای جدی‌تر، چارچوب‌های اخلاقی سخت‌گیرانه‌تر و محدودیت‌های تبلیغاتی هوشمندانه‌تر تدوین نشود، پزشک‌بلاگری به جای آگاهی‌بخشی، درختی خواهد شد که سایه‌اش بر سلامت، اخلاق و اعتماد عمومی سنگینی می‌کند.